

Szószerk – Úrasztala – Szerartások

KOVÁCS ISTVÁN SÁNDOR KOPORSÓJÁNÁL

„Szeresd az Urat, a te Istenedet, hallgass szavára, ragaszkodj hozzá, mert így élhetsz.” (5Móz 30,20)

Életünk során oly sok mindennel alakul ki érzelmi kapcsolatunk! És amelyek valamilyen ok folytán mélyebben lopták bele magukat szívünkbe, édes szeretettel adva okát ennek, a birtoklás szálánál már egy többlet-kapcsolattal kapaszkodnak belénk, és mi ragaszkodunk hozzájuk. Így ragaszkodunk például egy-egy régi, megsárgult fényképhez, amely emlékeink elmúlt időkbe fakult világába ragad, valahányszor elővesszük, vagy kedves nekünk, mert valaki szeretett személy néz onnan vissza ránk. Ragaszkodunk néhány halványodó címzésű levélhez, amelyeknek betűi édesanyánk, édesapánk, gyermekünk, szerelmünk vagy más drága kéz vonását őrzik. Olykor ragaszkodunk egy-egy tárgyhoz, amely bárki más számára csak kidobni való kacatnak tűnik, de mi nem tudunk megválni tőle. Ragaszkodunk egy régi bútordarabhoz, amely talán nem is képviselne nagy piaci értéket, és a modern bútorok közt is olyan esetlenül fest szobánkban, de annak minden hajlata, lekoszlott sarka, sokat koptatott felülete ezer emlékkel szól hozzánk. Ó, hány lomtanánítás szelekcióján estek már át, és még mindig megvannak, és tudjuk, hogy amíg mi őrizzük, hogy míg szót emelhetünk értük, míg sokszor mások szemében érthetetlen konoksággal kapaszkodunk beléjük, mindig is meglesznek. Mert szeretettel ragaszkodunk hozzájuk, és fel nem cseréljük, hisz más értékek soha nem tudnák helyettesíteni őket.

Ragaszkodásunk azonban nemcsak bizonyos tárgyakhoz köt bennünket. Így ragaszkodunk egy eszméhez, amely irányt ad sokszor tapogatózó életút-keresésünknek, valós vagy vélt igazságainkhoz, amelyek nélkül úgy nézne ki életünk, mint egy ház, amelynek falából itt is, ott is kiszedték a téglákat. Ragaszkodunk a szívünkben hordozott emlékeink meg nem rontható szépségéhez, amelyek gyermekkorunkat idézik, szeretett személyeket keltenek életre és szólaltatnak meg, ragaszkodunk egy faluhoz, annak egy házához, amelyet szülőháznak nevezünk, egy templomhoz, amelyben konfirmáltunk, egy temetőkeri sírhanthoz, amelyre olykor virágot viszünk, és ahol évente meggyújtjuk az emlékezés gyertyáit. Ra-

gaszkodunk egy egyházhoz, amelynek tagjai vagyunk. És ragaszkodunk egy néphez, egy nemzethez is.

Amikor Mózes a Törvényt magyarázta népének, a legértékesebb ragaszkodást Istenben nevezte meg: „Szeresd az Urat, a te Istenedet, hallgass szavára, ragaszkodj hozzá, mert így élhetsz.” Az előbb felsoroltak mind kedvesek nekünk, és olykor úgy tűnik, nélkülük nem élhetünk – de valójában csak Isten nélkül nincs élet.

Testvéreim, gyászoló Gyülekezet!

Unitárius falinaptárunkban az elmúlt vasárnap bibliai idézeteként ezt a mőzesi tanítást olvashattuk. És mikor a szószéken erről beszéltem, még nem tudtam, hogy néhány nap múlva immár néhai Kovács István teológiai tanár, lelkész-elődöm sírjánál ez a bibliai idézet lesz a legtalálób, amivel hozzátok szólhatok.

E nyitott sír befogadni kész egy ember testét, aki életében, mint mindenki más, oly sok mindenhez őszinte szeretettel ragaszkodott.

Hozta magával, mint mindenki más, gyermekkorának emlékeit, iskoláinak, tanítóinak, tanárainak beléje oltott szellemi értékeit. És ezek gyarapodtak lelkészi szolgálata állomásainak emlékeivel.

1979-ben érkezett Böződről Homoródújfaluba új lelkészként, feleségével és egész kis fiával. A böződi emlékek szívében helyre találtak és maguk mellé engedték az új szolgálati hely egyre gyarapodó, gazdagodó emlékeit. 1991-ig szeretetének tárháza, amelyhez ragaszkodott, sok emlékekkel gyarapodott. Itt élte ifjú házasságának gyermekáldással megszépített éveit, ezért gyermekei szülőfalujuknak tekintik Homoródújfalut.

Ragaszkodása „tárgyai” közé felvételt nyert a templomdomb alatti lelkészi lakás és környéke az öreg almafával, a templom, a szószék, amelyről annyira szépen tudta szólni az isteni tanítást, a falu fölé emelkedő Meggyes-máj oldala, az árvalányhajat növesztő Hosszúhegy teteje, a messzenéző Őrhegy erdős orma, a lelkészi lakás ablakából látható Rika bérce, a kis falu olykor ünnepi, máskor halottait gyászoló vagy éppen hétköznapi képe, a kis patakon átvezető keskeny palló – és tovább sorolhatnám. De ott voltak ragaszkodása tárházában a szeretett személyek, a falu népe is. Tizenkét évi szolgálat után, mintegy ragaszkodását bizonyítva, Kolozsvárról már teológiai tanárként küldte ünnepi üdvözléseit, akár postán, akár a legátusok tolmácsolásában.

És most, amikor ő is már emlékeink közé költözik, még sorolhatnók, tudomásunk szerint mi mindenhez ragaszkodott életében. Vagy inkább kérdezzünk: Ragaszkodott-e ő oly sok embertől látott ragaszkodással földi javakhoz? Ragaszkodott-e a pénzhez, annak gyűjtéséhez és a pénzzel szereshető vagy azzal együtt járó hatalomhoz? Ragaszkodott-e öntömjénező, magas ívű karrierhez, amelynek dicsfényében ünnepeletheti magát? Ragaszkodott-e csodálatos, összkomfortos lakáshoz, legújabb technikai csodákhoz, modern autóhoz, amelyet most örökre hagyhatna, és melyet talán elismeréssel, talán irigységgel s megjegyzésekkel il-

letne, kritizálna környezetét?... Nem! Ő ezekhez mind nem ragaszkodott. És ezeket szerényen felcserélte valami mással. Egy szeretetteljes, áldott – s ha kellett, makacs – ragaszkodással: mindvégig ragaszkodott az ő Istenéhez, az Isten és ember szolgálatában leélt élethez. A lelkeszi, majd teológiai tanári munka szellemi és lelki értékeihez. Nem emberek előtt akart elsősorban feddhetetlen lenni, hanem Isten előtt. Az apostoli tanítás szerint Istenhez és Isten elvárásaihoz „szabta magát” és nem az emberekhez, pedig az emberek inkább ez utóbbit várták el tőle.

Ragaszkodott övéihez, szeretett feleségéhez, gyermekeihez, s ragaszkodott nagycsaládjához: az Unitárius Egyházhoz és nemzetéhez. Ez volt az a ragaszkodás, Testvéreim, amely immár néhai Kovács István életét és munkáját jellemezte.

Elmondhatjuk, hogy eleget tett a mózesi felhívásnak, amelyet beszédem elején idéztem: „Szeresd az Urat, a te Istenedet, hallgass szavára, ragaszkodj hozzá, mert így élhetsz.”

Talán furcsán hangzik, hogy az ő nyitott sírja előtt mondom az idézet utolsó szavait: „mert így élhetsz”. Mégis így igaz. Az ő aranyát nem lopják el a tolvajok, fényűző pompáját nem emészti meg a moly, autóját nem eszi a rozsdá, de gyűjtött kincsét sokáig mondják majd lelkeszek és teológiai hallgatók, legátusok, s talán mások az unitárius szószékeken, templomokban, temető kertekben vagy más alkalmakkor. Most átvándorol ő is azok közé az emlékek közé, amelyekhez gyermekei, hozzátartozói, munkatársai, tanítványai és mindannyian ragaszkodni fogunk. Ragaszkodik majd emlékéhez a bözödi egyházközség, ahol több mint kilenc évet szolgált, ragaszkodik emlékéhez Homoródújfalui népe, hol tizenkét évig szólotta és osztogatta a földön gyűjtött kincseit, a szép szót, a csendes szeretetet.

E percekben kongva siratják el az újfalvi templom harangjai volt és immár néhai lelkeszüket, míg a torony ablakából fekete zászló jelzi: távoztál közülünk. Vasárnap emlékstentisztelet keretében emlékezünk meg róla. A kör bezárult: Kolozsvárról indult, Kolozsvárra tért vissza. Ezelőtt 60 esztendővel Isten indította a próbáktól nem kímélt életre, és Istenhez tért meg. Pihenése legyen csendes, emléke áldott!

ILKEI ÁRPÁD

JÖJJETEK AZ ÁLDOZATRA!

„Azért jöttem, hogy áldozatot mutassak be az Úrnak. Szenteljétek meg magatokat, és jöjjetek velem az áldozatra!” (1Sám 16,5)

Az élet egymás után ismétlődő napokból áll. A mindennapok szürke eseményei, ismétlődő mozzanatai, az állandó munkában levés megfakítja, megnehezíti az ember lelkét. És ebből az állandó és ismétlődő sodrásból csak akkor van szabadulás, ha meghalljuk lelkünk bensőnkbe kódolt parancsát, ha meghalljuk Isten szavát, aki áldozatra hív bennünket.

Mint áldozócsütörtökön. Mint ma, az öntudatra ébredés unitárius ünnepén. Mint ma, amikor a hétköznapi az imádság, az Isten és a megjobbult élet, a lélek tápláléka, a biztonságosabb élet utáni vágy megfogalmazása révén ünneppé változik.

Érdekes, hogy tájainkon sokan vannak, akik jobban odafigyelnek áldozócsütörtökre és Úrnapijára, e két hétköznapi ünnepre, mint például a pünkösdre – különösen annak (ugyancsak „hétköznapi”) másod- vagy harmadnapjára. Nem mennek a mezőre, s az otthoni munkák közül is csak a szükségesebbeket, könnyebbeket végzik el. Mert van ezekben a napokban valami félelmet keltő. Benne van ezekben a napokban az Úr haragja, fenyegetése is.

Ma égi morajlással kezdődött áldozócsütörtök napja. A tegnapi kánikula után rosszul esett a villámlás és dörgés, a hideg eső. De valahogy ez is a templom felé fordította figyelmünket, s lelkünkben szükségessé tette az áldozatot.

Mert a mai embernek igencsak szüksége van figyelmeztetésre. Kevés áldott lelkű ember kivételével Isten ézzenge, jégesője, árvize, csapása szükséges ahhoz, hogy az ember egy pillanatra felemelje a fejét. És sajnos akkor sem igazán azért, hogy utána bűnbánatra hajtsa alá, hanem hogy káromoljon, mást okoljon, s az ártatlanság leplében tetszelegve „miértezzék”. De legyen hála az Istennek azokért az emberekért, akik a lelkükben őrzik istenes őseik lelkületét, Istenhez, a Szenthez való áldott kötődést és ragaszkodást!

Ma Sámuel könyvéből egy gyönyörű felhívást olvastam fel, amelyet jó lenne, ha minden ember meghallana: „szenteljétek meg magatokat, és jöjjetek velem az áldozatra!”

Áldozócsütörtök számunkra az öntudatra ébredés ünnepe. Gyökerét a felocsúdó tanítványok lelkületéig vezetjük vissza, akik a Jézus elvesztése utáni bánatból, az üldözések, a szenvedés és a halál miatti félelemből, a vezető nélküli szétszórt bizonytalanságból *kezdték felemelkedni*. A gyászon, a vér- és könny-képeken, a jajkiáltásokon, a kereszt súlyos árnyékán áthatott a húsvéti diadal fénye, átsütött a mester mennyei alakja és belecsengett a lelkükbe egy-egy drága buzdító